

Kniha: [Na západní frontě klid \(Remarque\)](#)

Předmět: Český jazyk - rozbor díla

Přidal(a): mrtaf

Literárně-historické kontext

- Dílo vzniklo jako **reakce na první světovou válku**. Řadí se k **meziválečné literatuře**. Generace amerických spisovatelů narozených kolem roku 1900 se označuje jako **ztracená generace**. Obecně tak můžeme ale označovat veškeré vojáky (Remarque), kteří sice válku přežili, ale bylo pro ně obtížné se vrátit zpátky do společnosti. Mezi autory ztracené generace patří **Ernest Hemingway**, jehož nejnámějším dílem je novela **Stařec a moře**, **John Steinbeck**, od něhož můžeme znát novelu **O myších a lidech** a další významný americký spisovatel **Francis Scott Fitzgerald**, autor románu **Velký Gatsby**. Další autoři se už sice neřadí ke ztracené generaci, jsou ale také velice významní. **Romain Rolland - Petr a Lucie**, **Jaroslav Hašek - Osudy dobrého vojáka Švejka**, **Franz Kafka - Proměna**.

Dílo v kontextu autorovy tvorby

- Kvůli svému pacifickému postoji se Remarque dostal na **listinu zakázaných autorů** - mnoho jeho knih bylo spáleno. **Emigroval** do Švýcarska a následně do Ameriky. Literární úspěch jeho tvorby je založen hlavně na **napínavém ději, účinné charakteristice postav** a anti-militárním (pacifickém) postoji.

Rozbor díla: Na západní frontě klid

Literární druh a žánr

- **Epika**, protiválečný **historický román**

Téma, motivy, hlavní myšlenky

- Hlavní téma: **pohled vojáka** v zákopech na **realitu války** a její nesmyslnost
- Motivы: **přátelství, zoufalství, ztráta iluzí a snaha přežít**
- Hlavní myšlenka: **snaha poukázat na nesmyslnost a absurditu války**, utrpení vojáků, ale i civilních občanů.

Časoprostor

- **Období 1. světové války na západní frontě** (Francie a Německo)

Vypravěč/lyrický subjekt

- Příběh je vyprávěn Pavlem (Paul) Bäumerem v **ich-formě**. Na závěr **er-forma** - oznámení Pavlovi smrti.

Postavy a děj

- **Hlavní postavy:**
  - **Pavel Bäumer** - hlavní hrdina, vypravěč, zosobení Remarque, mladý gymnazista (16 let), dobrosrdečný, soucitný, ztratil iluze
  - **Stanislav Kaczkinsky** - velitel roty, opora pro vojáky, Pavlův nejlepší přítel a vzor, pohotový, vynalézavý, dokáže najít jídlo i tam, kde zdánlivě není
  - **Albert Kropp** - bývalý Paulův spolužák, během bitvy přijde o nohu, léčí se poté v

klášteře a přemýšlí o sebevraždě

- **Himmelstoss** - namyšlený desátník, vedl výcvik, krutý, bezohledný, zbabělý
- **Vedlejší postavy:**
  - **Kantorek** - bývalý třídní učitel, přesvědčil kluky k odchodu na frontu
  - **Leer** - nejzkušenější z Paulových spolužáků, v pokračování Cesta zpátky velitel
  - **Tjaden, Müller** - další Pavlovi spolužáci
  - **Detering** - lakomý sedlák, utekl ke své rodině - chycen vojenskou policií a souzen dle stanného práva - pak už o něm nikdo nikdy neslyšel

Děj:

Hlavním hrdinou je mladý student Pavel (Paul) Bäumer. Pod nátlakem svého profesora Kantorka spolu s dalšími spolužáky (Kropp, Tjaden, Müller, Kemmerich) se dobrovolně přihlásí jako dobrovolník na frontu. Počáteční nadšení studentů brzy pomine a změní se na neustálý boj o přežití. Nepolevující šikanování velitele Himmelstosse vojenský výcvik ještě znepríjemňuje. Po deseti týdnech se sice tohoto mučitele zbaví, budou ale muset snést ještě horší útrapy.

Teprve po prvních bojích si vojáci uvědomují hrůzu války. Neustálý hluk, umírání přátel, krvavé boje a stále opakující útok a obrana. Vojáci jsou špatně živeni a mnoho z nich umírá v nemocnicích v strašných bolestech. Postupně Pavel přichází o všechny své kamarády. Vidí nové nezkušené mladé vojáky bez výcviku, které čeká stejný osud jako další.

Největším vzorem pro Pavla a ostatní jeho kamarády byl polský velitel roty Stanislav Kacziński. Dokázal najít jídlo i tam, kde zdánlivě nebylo. Při krátké dovolené se Pavel nedokáže vrátit k běžnému životu. Snaží se najít se svými rodiči společnou řeč, ale je to pro něj velmi obtížné. Dozvídá se, že má jeho maminka rakovinu, což ho ještě více nutí nevracet se na frontu. Po dovolené se dostává zpět na frontu, kde se ocitne sám zblízka v boji muže proti muži. Ze strachu bodne několikrát francouzského vojáka, poté ho však začne ošetřovat a litovat. Dozvídá se jeho příběh a uvědomuje si, jak je celá válka nesmyslná. Největší ránou pro Pavla se stala smrt Kaczińského. Ten byl na bojišti postřelen. Pavel se ho snažil odnést do bezpečí, cestou byl však Kacziński zasažen střepinou do hlavy a zemřel.

Na podzim 1918 zůstává Pavel posledním živým ze svých spolužáků. Nevěří, že se vůbec dočká míru a ani neví, jestli se vůbec dokáže zapojit do normálního života. Paradoxem je, že zemřel v den, kdy se podle velitelství nic zásadního nestalo. (Je zde ukázáno, jak si jen jednoho životu ve válce nikdo neváží.)